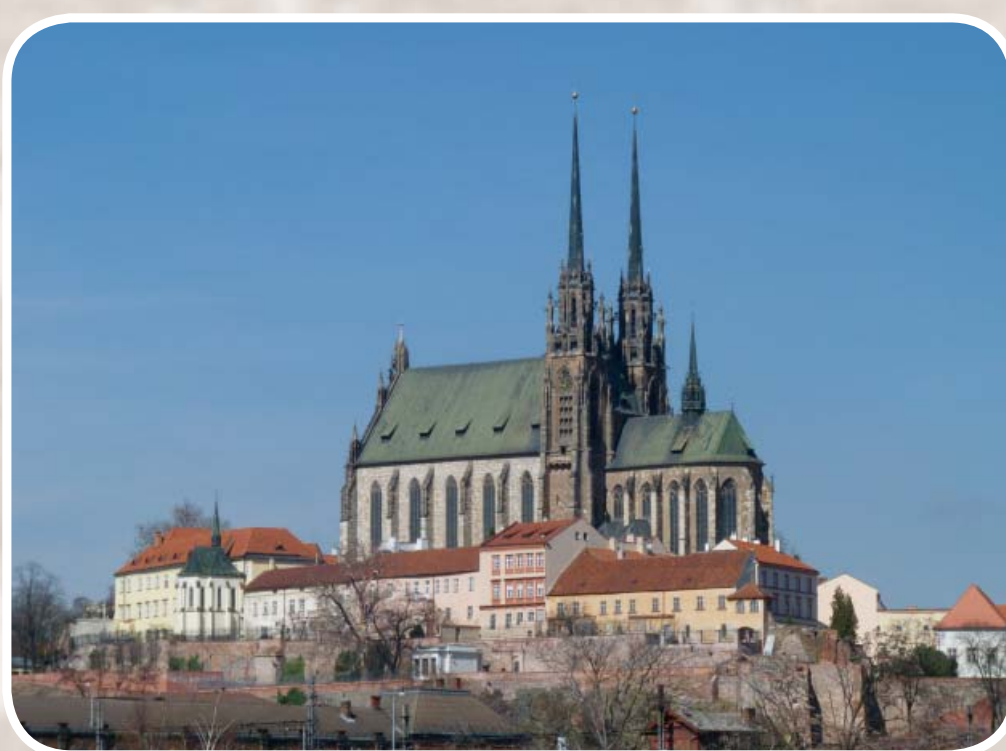




Vývoj a historie sociální práce v Brně



Dějiny města Brna začínají v raném středověku, přičemž první doložená písemná zmínka z roku 1091 se objevuje v Kosmově kronice. Roku 1243 zakládá Václav I. město tím, že mu uděluje královské privilegium.

Historie sociální péče v Brně je spojena s prvním špitálem U sv. Ducha, který v Brně v roce 1238 založil měšťan Rudger spolu se svou chotí.

Město Brno bylo v letech 1850–1918 zemskou metropolí Moravy a sídlily v něm všechny důležité zemské instituce, včetně místodržitelství a zemského sněmu, a proto se zde rozvinula bohatá spolková činnost zaměřená na dobrovolnou sociální péči, pečující nejen o vdovy a sirotky, ale také o nemocné, invalidy, seniory.

Pro sociálně, zdravotně i jinak znevýhodněné či potřebné vrstvy a skupiny obyvatelstva, jako byli váleční poškození, invalidní občané a opuštěné osoby, existovaly a nově vznikaly četné obecní, městské a klášterní chudobince a starobince. Rozšířila se i péče o mládež. Staraly se o ni městské, obecní a církvemi spravované sirotčince. Postupně byla vytvářena síť okresních a dalších dětských domovů, případně domovy mládeže. Existovaly i četné další útulny, azyly či ozdravovny pro mládež, které většinou zakládaly charitativní organizace. Mravně narušená mládež byla nadále umisťována do polepšoven. Děti do 14 let, které neměly nikoho, kdo by byl zákonem zavázán k jejich výživě, ani neměly dostatečné vlastní jmění, měly nárok na výživu a ošacení.

Městský úřad pro péči o mládež se v roce 1922 sloučil s úřadem nadačním a chudinským a vznikl tak „Městský úřad sociální péče“.

V roce 1924 v Brně fungoval Zemský úřad práce, Česká zemská péče o mládež, Zemský úřad pro péči o válečné poškozené, dva městské chudobince, městská zaopatřovna, čtyři zprostředkovatelny práce, 12 útulen, Okresní péče o mládež a další klášterní a charitativní instituce. V Jundrově byl od roku 1900 Sirotčinec milosrdných sester Vincence z Pauly, v Líšni Dětská opatrovna sester sv. Karla Boromejského (od roku 1865).

Oprávněné potřeby a potíže každodenního života přivedly invalidy již v období po první světové válce k myšlence vzájemného sdružování.

Významný mezník v péči o znevýhodněné v Brně představovalo v roce 1919 založení Ústavu pro tělesně vadné v renesančním záměcku na Kociánce, který zakoupil „Spolek pro léčbu a výchovu mrzáčků a rachitiků“ a měl sloužit ke vzdělávacím účelům tělesně postižených svěřenců. Cílem ústavu bylo poskytovat zdravotní péči, výchovu a vzdělání dětem tělesně postiženým za využití v tehdejší době nejmodernějších metod, včetně léčby a rehabilitace. U zrodu ústavu stál „moravský Jedlička“ – učitel a humanista profesor Jan Chlup, který z iniciativy Dr. Alice Masarykové a Dr. Jedličky ústav založil.

Tradice dobrovolné sociální péče v Brně přetrvala. Po druhé světové válce v roce 1945 měla v Brně sociální péče stále charitativní podobu. Dostatečně neuspokojované potřeby zdravotně znevýhodněných nutily k hledání cesty jak upozornit na jejich neutěšenou situaci. Tak vznikla jednotná organizace Svazu invalidů, která svou činnost rozvíjela v rámci jedné ze složek Národní fronty.

Historie svazu tělesně postižených v ČR

Rok 1990 zahájil transformaci Svazu invalidů. Tato organizace zanikla a rozdělila se na samostatné právní subjekty. Jedním z nich byl Svaz tělesně postižených v ČR a následně 5. října 2000 vznikl Svaz tělesně postižených v ČR z. s., krajská organizace Jihomoravského kraje. Od zahájení své činnosti hájil zájmy osob se zdravotním znevýhodněním, pomáhal při získávání kompenzačních pomůcek. Zabezpečoval sociální poradenství pro zdravotně znevýhodněné – organizované i neorganizované, vydával označení 01 a 02 k průkazkám ZTP a ZTP/P, vyjadřoval se ke zřízení telefonních stanic pro těžce zdravotně postižené.

Před rokem 2007 patřily mezi služby sociální péče v Brně výchovná a poradenská péče, ústavní sociální péče, péče v ostatních zařízeních sociální péče, pečovatelská služba a stravování. V roce 2007 vznikl v Brně 1. komunitní plán. Jeho jednotlivé priority a opatření představovaly návrhy řešení problémů či nedostatků v oblasti sociálních služeb.

V současnosti je sociální práce v Brně zaměřena na sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence.

Činnost organizace navázala na svoji bohatou historii v oblasti všestranné podpory potřeb a zájmů tělesně postižených občanů. Poskytuje pomoc a podporu fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a podporuje jejich zapojení do společnosti.



Literatura: BARTOŠ, J. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960*. Svazek X. Okresy | Brno-město, Brno-venkov, Vyškov. Ostrava: Profil 1986, s. 51. | Citace z dokumentu Na pomoc funkcionářům základních organizací Svazu invalidů. | http://encyklopedie.brno.cz/home-mmb/?acc=profil_udalosti&load=948 | <http://www.ssfdr.cz/historie.html> | Komunitní plán sociálních služeb města Brna pro období 2010–2013. | KOUSALÍK, F. *Sociální a zdravotní zařízení města Brna a jejich budoucí vývoj*. Zvl. otisk | společnost v Brně 2004, s. 75. | TRAPL, M. *Dějiny Moravy. 4. díl. Svobodný stát a okupace*. Brno: Muzejní a vlastivědná | z čas. Hygieny, roč. 3, č. 6–7, 1930, s. 10. | http://encyklopedie.brno.cz/home-mmb/?acc=profil_udalosti&load=399

Autorka: Mgr. Milena Sedláčková, DiS. – sociální pracovnice STP v ČR z. s., městská organizace Brno



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost



Plakát byl vydán v rámci projektu MPSV – „Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce II“, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003751, financovaného z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.